

Socialpædagogisk Opholdssted

ÆBLEGÅRDEN

Gl. Byvej 56 – 5792 Årslev

Tlf.: 65992023 – Fax.: 65992025

info@aeblegaarden-aarslev.dk

Socialpædagogisk Opholdssted Æblegården

Den interne skole

Indholdsfortegnelse

Basisdata	side 3
Godkendende myndigheder	
Eksterne samarbejdspartnere	
Antal pladser	
Medarbejdernormering	
Opholdstakst	
Skolegang	
Hjemrejse	
Om opholdsstedet	side 4
Målgruppe	
Fysiske rammer	
Medarbejdergruppen	
Værdigrundlag	side 6
Ideologi og menneskesyn	
Æblegårdens interne skole	side 7
Elevgruppen	
Mangfoldighed i læringsprocesser	
Læringsmoduler	
Praktisk og konkret undervisning	
Faginddeling	
Underviserens rolle som formidler	side 12
Facts om den interne skole	side 12
Undervisningens rammer	
Skolens fysiske rammer	

Årsplan
Timefordelingsplan
Fag
Metoder
Prøveafholdelse
Læseplaner
Logbog/portfolie
Hjælpe midler
Tests
PPR-samarbejde

Der henvises til koncepterne:

- Socialpædagogisk Opholdssted Æblegården
Historisk perspektiv og teoretisk grundlag
- Socialpædagogisk Opholdssted Æblegården
Værdigrundlag
- Socialpædagogisk Opholdssted Æblegården
Det samlede behandlingstilbud

Æblegårdens interne skole

Basisdata

Socialpædagogisk Opholdssted Æblegården
Gl. Byvej 56
5792 Årslev.

Tlf. nr.: 65992023

Telefax: 65992025

E-mail: info@aeblegaarden-aarslev.dk

Leder og skoleleder Inge Lærke

Oprettelsesår: 1980

Selvejende institution

Bestyrelsen består af 4 eksterne og 3 interne medlemmer

Antal opholdspladser: 8, samt mulighed for en udslusningsplads

Efterværn: kan etableres efter særlig aftale

Intern skole: antal pladser: 8

Aldersgruppe: 7 – 18 år

Godkendende myndigheder

Æblegårdens sociale del er godkendt af Fyns Amt og med tilsyn derfra

Kontaktperson: Hanne Baun Pedersen

Der er tegnet overenskomst mellem Årslev Kommune og Æblegården vedr. undervisningen.

Tilsynet varetages af PPR

Kontaktperson: Jens P. Sigaard

Særlige funktioner

Supervisor: psykolog Arne Jakobsen

Familieterapeut: Kirsten Ulv Christensen

Eksterne samarbejdspartnere

Opholdsstedet samarbejder med alle relevante samarbejdspartnere som f.eks. Børnerådgivningscentre BUR, Det børnepsykiatriske Hus, diverse forvaltninger indenfor Amt og kommuner, Landsforeningen for selvejende Opholdssteder LOS.

Medarbejdernormering

På opholdsstedet er der en normering på 14½ medarbejdere: 1 leder, 1 stedfortræder, 7 socialpædagoger/pædagoger, 4 undervisere: 3 lærere og 1 pædagog, ½ vikarstilling, 1 kontorassistent.

Opholdstakst: 74.066,00

I 2006 priser: Den sociale del: kr. 51.911,00. Skoledel: kr. 22.155,00 + Årslev kommunes administrative del kr. 1.363,00.

Skolegang

Skolegangen foregår på Æblegårdens interne skole. Børnene er visiteret til Folkeskolens vidtgående specialundervisning § 20.2. Behandlingsformål og undervisningsaftalen er knyttet sammen som en helhedsfaktor, så vi undgår opsplitning i børnenes liv.

Hjemrejse

Hjemrejseweekends hos forældrene hver 14. dag. Æblegårdens praksis her er følgende: Vi er børnenes og forældrenes sikkerhedsnet, når samværet skal afprøves.

Telefonen er åbent døgnet 24 timer. Vi yder hjælp, støtte, udredning, laver aftaler. Tager på besøg. Henter /modtager børnene akut.

Varighed af ophold

Opholdsstedet er kategoriseret som et opholdssted med langtidsanbringelser omkring 3 til 6 år, men også længere.

Om opholdsstedet

Målgruppe

Børnene, der visiteres til Æblegården, har gennemgribende udviklingsforstyrrelser emotionelt, motorisk, socialt og psykisk med generelle og specifikke indlæringsvanskeligheder til følge.

Dette viser sig i deres adfærd som:

- lavt selvværd
- mistillid til omverdenen
- følelsesmæssige belastninger
- angstpræget
- normforvirring
- behovs- og impulsstyring
- konfliktsøgning
- manglende erkendelse af grænser
- svækkede fysiske og motoriske funktioner
- manglende evne til erfaringsoverførsel
- omfattende indlæringsproblemer

Flertallet af børnene har store vanskeligheder ved at knytte sig til voksne og indgå i sociale sammenhænge. De søger ind i konflikter med omverdenen og mangler oplevelse af værdsættelse. Dannelse og optræning af færdigheder er ikke alderssvarende, fordi deres udviklingsprofiler er skæve. Hertil kommer at flere af børnene møder med én eller flere diagnoser.

Fysiske rammer

Æblegården ligger i Årslev Kommune, 14 km til Odense centrum og har togforbindelse til Odense - Svendborg.

Æblegården er en landbrugsejendom på 20 HA med dyrehold, bestående af kvæg, får og smådyr. Jorden dyrkes økologisk.

Bygningsmæssigt består Æblegården af et 2-etagers hus, det gule hus, der bebos af børnene og de unge. En pavillon med undervisningslokaler til opholdsstedets interne skole. Møde- og administrationslokaler. Et stuehus, der bebos af henholdsvis lederen af opholdsstedet og én af medarbejderne, bopælspligt for 2 ligger i godkendelsen, men vi søger om godkendelse til 1. Tilhørende landbrugsbygninger.

På opholdsstedet er der en stor legeplads med sanseredskaber, en lille fodboldbane og plads til at cykle og køre på moon-car. Udenoms arealerne er store og indeholder bl.a. en lejrplads. Der er rig mulighed for at bruge naturen såvel i behandling og undervisning, som i leg og praktiske gøremål.

Medarbejdergruppen

For at kunne arbejde med børnene kræver det udover en faglig uddannelse, at medarbejderne:

- er indforstået med Æblegårdens ideologi, menneskesyn og udarbejdede koncepter om behandling og undervisning
- er parate til at indgå i personlig og faglig udvikling
- kan arbejde ud fra aftalte behandlingsplaner med strategier
- kan vise følelsesmæssigt nærvær og arbejde i kontakt og relationer
- kan rumme børnenes traumatiske oplevelser
- adskille egne problematikker fra børnenes
- er sunde og autentiske voksenmodeller

Vi arbejder i hinandens arbejdsfelter, dvs. pædagogerne kan undervise og lærerne er med i det socialpædagogiske felt. Vi taler om læringsrum for alle. Dette brobygningsarbejde er meget krævende, men det er nødvendigt for at sikre at både succes'er, konflikter og udviklingsforløb hos børnene følges op, hver gang der skiftes medarbejder og rum. Den bevidste faglige forholden sig fra medarbejders side er at strategier, struktur og krav fastholdes for at sikre kontinuitet og udviklingsafprøvninger i henhold til det planlagte behandlingsforløb.

Dernæst kommer praksisudøvelsen i hverdagen. Dette kræver åben kommunikation, forståelse, indsigt, viden og samarbejdsvilje, når vi sammen skal have en hverdag til at fungere.

Det ligger i Æblegårdens kultur, at det er legalt og acceptabelt at have det svært, og at der er tid og rum til børnenes problemer. Det er således op til medarbejderne at hjælpe, behandle og undervise på en måde, der tilgodeser børnenes behov.

Børnene er vores største udfordrere. Vi bliver konstant prøvet af i alt det vi kan, både personligt og fagligt. Det mest værdifulde arbejdsredskab, vi har som pædagog og lærer, er os selv. Det er ressourcekrævende for både pædagoger og lærere at følge en behandlingsplan og de dermed forbundne strategier, undervisningsplaner og handle på det.

På grund af sværhedsgraden i behandlingsbehov er det nødvendigt at have en velkvalificeret medarbejdergruppe med forskellige kompetencer, for at vi vil være i stand til at dække alle børnenes udviklingsområder. Det er nødvendigt at kende til både normaludvikling og fejludvikling. Udover de faglige undervisningsmetoder, er det vigtigt at have indsigt i kroppen, dens udtryk og børnenes følelsesmæssige blokeringer samt de praktiske gøremål.

Personlig og faglig udvikling

Dette bliver tydeligt fremhævet ved ansættelsen. Medarbejderne skal som personer være parate til at tage ansvar for egen udvikling og uddannelse. Det er betydningsfuldt, at de får rensset ud i deres eget socialiseringsforløb og opdragelsesmønstre, for at de både kan være i stand til bevidst at klargøre for sig selv og adskille for børnene. Det at indhente relevant viden og opdatering sker såvel individuelt som i hele gruppen. En erfaring viser, at prioritering af medarbejderes personlige udvikling giver færre sygedage og en forudsætning for at undgå udbrændthed og nedslidning.

Dette sker gennem:

- Egen indsats
- Pædagogiske møder, kurser og uddannelse
- Ledersupervision
- Supervision udefra, gruppe og enkeltsupervision
- Medarbejderudviklingssamtaler

Uddannelse

På Æblegården tilrettelægger vi uddannelsesforløb, der understøtter medarbejdernes udviklingsforståelser for at kunne tilgodese børnenes behov for behandling og undervisning.

Uddannelsen sker såvel teoretisk som praktisk og tager udgangspunkt i dagligdagens mange gøremål og funktioner.

I 2005 – 2006 har vi f.eks. sat yderligere fokus på uddybning af teamsamarbejde af de to faggrupper, pædagog og lærer, kommunikation og evaluering. Behandling, opdragelse, undervisning med fastholdelse af den fagligt forskellige profil til gensidig inspiration i den helhedstanke de 4 koncepter udtrykker.

Samarbejdsformer

Da Æblegårdens arbejde er en døgnforanstaltning, der helhedsorienteret forener socialpædagogisk praksis, behandling og undervisning, fordrer det en særlig form for forståelse i måden at samarbejde på i forhold til:

- Overførsel af viden fra de forskellige områder
- Brobygning i praksis mellem socialpædagogik, behandling og skole
- Helhedssamarbejde om behandlingsforløb
- Ansvarsområder i forhold til hverdagspraksis
- Koordinering og kommunikation

Værdigrundlag

Ideologi og menneskesyn

Æblegårdsens ideologiske grundlag er bredt funderet. Vi vedkender os arven fra den antiautoritære humanistiske pædagogik og psykologi, som imidlertid i de sidste 30 års forløb er udviklet under inspiration fra både Den kulturhistoriske Skole, Frankfurterskolens Kritiske Teori samt senest den mere sociologisk orienterede Socialkonstruktivisme med dens relationstænkning og forestillinger om identitetsdannelsen i det postmoderne samfund. Der er ligeledes integreret viden, inspiration og ideer fra østlig tænkning og filosofi, som har påvirket Æblegårdsens behandlingspraksis i en holistisk forståelsesramme.

Vi ser mennesket med sine specifikke genetiske forudsætninger som dannet af kulturen men også som skabende kulturen i et dialektisk samspil med natur, ting og andre mennesker, jf. Rousseau. Det er netop i dannelsesprocessen, vi kan være indgribende i det socialpædagogiske behandlings- og undervisningsarbejde og herigennem i praksis forene de tre forskellige menneskesyn, det biologiske, det socialt-historiske og det humanistiske til en helhedsforståelse af den pædagogiske handling.

På Æblegården tager vi udgangspunkt i et helhedssyn. I det socialpædagogiske behandlings- og undervisningsarbejde ser vi på det hele menneske og opfatter krop, psyke og ånd som en samlet enhed.

Hvert enkelt menneske er værdifuldt med ret til at blive elsket og værnet om. Det er vigtigt for os at kunne se og understøtte udvikling af så mange potentialer og ressourcer hos det enkelte menneske som muligt. Dette sker i praksis gennem de menneskelige værdier, Æblegårdsens rammer og struktur, behandling, undervisning og de daglige gøremål.

For at kunne drive opholdsstedet er økonomiske forudsætninger en nødvendighed til at skabe rammer for en tryk og forudsigelig hverdag for de børn, der bor på Æblegården. Det vil sige en god medarbejdernormering og de nødvendige midler til omsorg, behandling og undervisning.

Det er en kunst at balancere mellem ideologi og praksis. Vi gør det på Æblegården og vejene her imellem er mangfoldige. Det vigtigste her er den menneskelige kontakt og relation. Det er nøglen til hele grundforståelsen i arbejdet med børnene, som får en oplevelse af, at de bor og lever et sted, hvor der er taget vare på de medmenneskelige værdier, overordnede rammer og det konkrete hverdagsliv.

Når vi skal omsætte vores ideologiske forståelser til praksis, afspejler de sig i vores handlinger, og processen bliver central i interaktionen mellem teori, praksis og mennesker. Vi ved hvilket menneskesyn og hvilke holdninger, vi repræsenterer såvel i ideologien som i alle de handlinger, vi foretager os sammen med børnene. På Æblegården mener vi det vi siger, holder ved og tager konsekvenserne af det, vi har sagt og besluttet, og handler derefter.

Her understreger vi vigtigheden af, at de to faggrupper, pædagoger og lærere er nøglefigurer og bærere af livsværdierne i socialiseringsprocessen. Sammen tager de vare på det opdragelses- behandlings- og undervisningsmæssige i børnenes liv.

Sammenfletningen mellem opdragelse, behandling og undervisning går således op i en højere enhed i livet på Æblegården. Det mærkes som et løft, når de forskellige barrierer er opløst og kan smelte sammen gennem ideologi, værdier, praksis og de menneskelige kvaliteter i en samarbejds- og samværsånd.

Som opholdssted er det centralt, at vi bevarer friheden til at skabe og udvikle i praksis, hvilket er en forudsætning for al udvikling.

Æblegårds interne skole

Efterfølgende har vi ændret terminologien fra børn og unge til folkeskolens elever.

Undervisningen er en integreret del af Æblegårds samlede socialpædagogiske og behandlingsmæssige indsats. Æblegården tager udgangspunkt i et helhedssyn, hvor kongstanken for elevernes hverdag er sammenhæng og kontinuitet. Det centrale er, at **ELEVERNE ER I CENTRUM**. Målet er at give eleverne mulighed for at tilegne sig de mange facetter af livet til en helhed lige fra daglige gøremål, socialisering til faglig indlæring. Det vil sige, at børnene får den nødvendige viden med henblik på at klare sig i samfundet.

Alle elever undervises efter folkeskoleloven og dens særlige bestemmelser om specialundervisning § 20.2. Folkeskolens formål er at fremme elevernes tilegnelse af kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer, der medvirker til den enkelte elevs alsidige personlige og faglige udvikling. Specialundervisningen følger overordnet Undervisningsministeriets læseplaner og er tilrettelagt i overensstemmelse med folkeskolens fag og fagområder og under særlig hensyntagen til de pågældende elevs indlæringsforudsætninger. Undervisning og træning i funktionsmåder og arbejdsmetoder, der tager sigte på at afhjælpe eller begrænse virkningerne af psykiske, fysiske eller sensoriske funktionsvanskeligheder. Dette kræver personlig støtte, der kan hjælpe eleverne til at overvinde praktiske vanskeligheder i forbindelse med skolegangen og særligt tilrettelagte aktiviteter, der kan gives i tilslutning til elevens specialundervisning.

Så længe eleverne har behov for anbringelse på Æblegården er det nødvendigt, at de oplever helhed, stabilitet og nærhed i alle forhold. Elevens accept af at skulle lære noget specifikt fagligt er bundet op i tryk i situationen, imødekommende og fleksible voksne, der er i stand til at fravige faglige krav for omsorg og kærlig relationer.

Det er nødvendigt at se skolen integreret i Æblegårds liv i øvrigt med særlige opgaver om dannelse og læring. Ydre krav fra ministerium og kommunal forvaltning sætter visse begrænsninger, der er til at håndtere indenfor den forståelse, som Æblegården lægger i elevernes udviklingsproces ud fra deres vanskeligheder.

Det læringsrum, der defineres om den enkelte aktivitet og den enkelte elev, er væsentligt at fastslå som et middel. Et specifikt mål kan nås på mange måder og midlerne er legio og kan fastlægges i samarbejde med eleverne.

Principielt ses undervisning og uddannelse som en del af den personlige og sociale udviklings- og dannelsesproces, eleverne skal gennemgå. I og af den kultur, der etableres i det planlagte, strukturerede og mere spontane samspil mellem de involverede elever og voksne, dannes og udvikles personligheden hos alle aktører. Samtidig har de anbragte elever den ekstra dimension i tilværelsen, at fejludvikling skal justeres og skæve personligheder og uhensigtsmæssig social adfærd korrigeres.

Disse forhold står i vejen for at indgå i de mere formelle læringsprocesser og kognitive aktiviteter hæmmes af de psykiske og sociale dysfunktioner. Gennem behandlingsarbejdet føres børnene gennem de forskellige udviklingsområder, der styrker sanserne, kroppen og kreativiteten, der er med til at gøre eleverne undervisningsparate som forberedelse til de mere intellektuelt orienterede aktiviteter. Lige præcis i dette udviklingsmæssige spændingsfelt kan læreren og pædagogen mødes

med hver deres faglige forståelse og holdningsmæssige og metodiske tilgang til gensidig inspiration.

Udfordringen i Æblegårdens skole består til stadighed i at arbejde med at øge den pædagogiske rummelighed i den almindelige undervisning.

Udgangspunktet for, at Æblegårdens skole kan rumme udfordringer for alle elever, er kravene om:

- tilpasning af undervisningen, så den rummer udfordringer og opgaver, der svarer til elevernes behov og forudsætninger.
- medtænkning af fagenes progression (trinmål)
- hensyntagen til folkeskolens værdier (elevernes alsidige udvikling og trivsel)
- vekselvirkning mellem de enkelte fags erkendelses- og arbejdsformer (faglighed) og tværgående emner og problemstillinger (tværfaglighed) samt anvendelse af it.

Elevgruppe

Den overordnede beskrivelse af Æblegårdens målgruppe er beskrevet på side 3.

Elevernes indlæringsvanskeligheder er af en sådan art og omfang, der betyder, at de ikke kan finde plads i folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Da vi har med elever at gøre, der har lidt mange nederlag, ikke mindst i folkeskolen, er der hos disse elever med gennemgribende udviklingsforstyrrelser opbygget stor aversion mod netop formaliseret undervisning. Det kræver stor special- og socialpædagogisk indsats at overvinde denne modstand. Målet med undervisningen er, at eleverne erhverver sig basale kundskaber og almen dannelse for at klare sig i dette samfund.

Elevernes tidligere skolegang har været præget af dårlige oplevelser og negative sociale kontakter med angst, usikkerhed og magtkampe. Ofte har de ved deres start i Æblegårdens skole en forventning om, at det vil gå dem dårligt og at kæden af negative erfaringer skal fortsætte. Deres selvværd er lavt og de er fyldt med mindreværdskomplekser. De er usikre på egne evner og medarbejdernes hensigter.

Da elevernes sociale kompetencer er begrænsede, kan de ikke lades alene i undervisningssituationen. Deres indlæringsvanskeligheder kan være så omfattende, at de har brug for at blive undervist 1 - 1.

Elevernes tidligere erfaringer har vist dem, at de ikke kan stole på underviserne, og derfor ikke tror på, at nogen vil dem det godt. Deres udgangspunkt er ofte modstand mod læring og kontaktformen bliver derved negativ. Dette socialiseringsmønster har skabt en form for tryghed og hvis stemningen bliver for rar, ødelægger de den.

Mangfoldighed i læringsprocesser

Vi mener, at det optimale læringsrum, der fordrer udvikling og læring, **SKAL INDEHOLDE STRUKTUR** og på forhånd kendte aftaler for eleverne. Således at de **FØLER SIKKERHED OG TRYGHED** ved, at det dels er de voksne, der er ansvarlige og dels at de oplever genkendelighed og gentagelser i trænings- og øvesituationer i hverdagen. Dette er en forudsætning for, at eleverne tør slippe for at have overblik på, hvad der skal ske. Læringsrummet skal være kombineret med en grundlæggende holdning om, at vi i rummet er sammen om at gøre, udvikle og lære. Endvidere er det vigtigt, at indholdet, gøremålet eller aktiviteten er omgivet af accept og respekt og betragtes som værdifuld og nødvendig.

Det overordnede mål for alle læringsrum er at lære sig selv at kende på godt og ondt. Lære at samarbejde elever og voksne og i gruppen. Afkastet af dette skulle gerne give et handlesæt til at agere i sociale relationer og sammenhænge. Mulighed for at tilegne sig viden, færdigheder og forståelse skulle gerne kombineres med følelsen af fremskridt, der fordrer lyst til at komme videre, lære mere og anvende det nye.

De tilrettelagte aktiviteter indeholdende strategier og mål, som tydeligt er fremført i behandlingsplanen, bliver et krav fra medarbejderne til eleverne om konstant at blive motiveret og indtage nyt land. At turde forlade det kendte destruktive mønster til fordel for konstruktivitet og kreativitet. Først når eleverne oplever det ufarlige i at vise nysgerrighed og interesse i at lære noget nyt, reagerer de som normalt fungerende elever; legende, nysgerrige og eksperimenterende

Det integrerede helhedstilbud er indbygget i vores hverdagsliv med eleverne. Vores praksis fungerer således, at vi tilstræber at tilgodese potentialer og alle udviklingsområder. Dette er afstemt efter den enkelte elevs øjeblikkelige udviklingstrin og behandlingsplan. Børnene bliver undervist både individuelt og i grupper. Der arbejdes med differentieret undervisning.

I Æblegårdens integrerede undervisningstilbud kombinerer vi elevernes konkrete og praktiske indfaldsvinkel på lige fod med den kognitive og boglige undervisning, for dermed at finde ind til en læringsforståelse, der fremmer deres funktionsduelighed. Dette foregår i læringssituationer direkte i det daglige arbejde med f.eks. landbrug, dyr, maskiner, vedligeholdelse, redskaber og inden- og udendørsarealer.

Målet med praktisk læring er at eleverne bliver undervist i at måle, veje og håndtere værktøj, hvilket bl.a. er med til at udvikle deres koordineringsevne. De mærker og bruger kroppen, så den udfordres samtidig med at de lærer at følge en instruktion, planlægge en arbejdsgang og samarbejde om opgaven.

Vi underviser samtidig i virkeligheden, i dagligdagen og i nødvendigheden af, at eleverne er ønsket i en hverdag, der er tilrettelagt for deres skyld.

Faginddeling

Vi har her brugt Undervisningsministeriets inddeling i fagområder. Fagene er delt ud på alle Æblegårdens fysiske rammer for at opnå konkrete læringsrum:

Humanistiske fag

- **Dansk**
Hovedsageligt foregår det faglige dansk i skolepavillonen, hvor eleverne følger en tilrettelagt undervisning i forhold til deres opnåede faglige klassetrin.
Danskfaget er gennemgående i alle Æblegårdens moduler og livet på Æblegården, hvor vægtningen ligger på kommunikation – samvær og dannelse.
- **Engelsk**
Begynder/lege engelsk foregår to timer ugentligt i skolepavillonen. Yderligere trænes enkelt og basal grammatik for de ældste elever.
- **Historie**

Undervisningen foregår for de ældste elever hver aften i forbindelse med TV avisen, hvor demokrati, samfund og verdensnyheder diskuteres i forhold til aktuelle begivenheder. Derudover er der historieundervisning som tema på temadage og lejrskoler.

- **Kristendomskundskab**

Undervisning i etik og moral indgår i alle Æblegårdens moduler. Aktuelle problemstillinger bliver taget i de konkrete situationer. Eleverne går til konfirmationsforberedelse i det lokale sogn.

- **Samfundsfag**

Undervisningen foregår for de ældste elever hver aften i forbindelse med TV avisen, hvor demokrati, samfund og verdensnyheder diskuteres i forhold til aktuelle begivenheder. Derudover er der undervisning i samfundsfag som tema på temadage og lejrskoler.

Naturfag

- **Matematik**

Faglige matematik foregår hovedsagligt i skolepavillonen, hvor eleverne følger en tilrettelagt undervisning i forhold til deres opnåede faglige klassetrin.

Matematik er gennemgående i en del af Æblegårdens moduler som et integreret led i læringsmodulet.

- **Natur/teknik**

Faget er integreret i Æblegårdens morgenmodul, hvor dyrene passes og fodres. Her får eleverne mulighed for at gøre sig erfaringer med at planlægge, organisere og fuldføre små projekter med udgangspunkt i hverdagslivet.

Desuden har eleverne naturmoduler, hvor der tages udgangspunkt i dyr, mennesker og naturen. Der holdes ligeledes temadage i natur- og teknik.

- **Geografi**

Faget er integreret i den daglige undervisning i skolepavillonen samt i TV avis, på temadage og lejrskoler for de ældste elever.

- **Biologi**

Der undervises både i fauna og flora og kroppens anatomiske udvikling, herunder seksualundervisning. Dette foregår bl.a. på temadage, fodremoduler og lejrskoler.

Praktisk/Musiske fag

- **Idræt**

Der veksles mellem gruppeundervisning og personlig træning, der tilgodeser kropslig og motorisk udvikling. Idrætsundervisning foregår i den lokale gymnastiksal og der er svømmeundervisning til alle. Udenfor skemaet er der tilrettelagt træningsprogrammer med løb, cykling og gåture.

- **Musik**

I undervisningen arbejdes der ud fra et grundlæggende og elementært niveau, hvor vi kombinerer krop, musik og bevægelser.

- **Billedkunst**

I billedkunst arbejder vi med elevernes æstetiske og skabende læreprocesser, og de bliver undervist i materialelære, såsom ler, maling, farver, papir, stoffer m.v. Det de bliver inspireret til at skabe udstilles som kunst rundt omkring på Æblegården.

- **Håndarbejde**

Dette er integreret i eftermiddagens aktiviteter, hvor de lærer at tage vare på deres eget tøj. Derudover arbejdes der på individuelt niveau med fremstilling af ting, der har æstetisk og funktionel værdi.

- **Sløjd**

Faget er integreret i kontinuerlige læringsmoduler. Eleverne lærer at bruge de basale værktøjer og stifter bekendtskab med de forskellige træsorter.

Eleverne har også andre værkstedsmoduler i løbet af ugen, hvor der læres om motorer, strøm/spænding, metaller og maskiner.

- **Hjemkundskab**

Faget er integreret i de daglige måltider, hvor hver elev får undervisning i madlavning, borddækning, hygiejne, mv. Der lægges stor vægt på, at eleverne får et godt kendskab til en sund og varieret kost.

Fritagelse af fag

- **Fysik/kemi og tysk**

For det meste fritages eleverne for disse fag.

Underviserens rolle som formidler

Det primære for disse elever er den tætte, nære voksenkontakt og relation. Underviseren skal tage hånd om den enkelte elev og kunne rumme de traumatiske oplevelser, der ofte står i vejen for at eleven har lyst til at lære. Det er nødvendigt i undervisningssituationen at kunne skabe en positiv vej ind til eleven og vise, at de er gode nok, som de er. Da underviseren er det største redskab for tilgangen til eleven, er det vigtigt, at de er i stand til at kunne mærke elevens følelsesmæssige tilstand, vise omsorg og være nærværende til stede.

Underviseren skal være autoriteten, der har styringen og er fleksibel og tålmodig. Disse egenskaber er nødvendige forudsætninger for at disse elever kan modtage undervisning og lære.

Den optimale undervisningssituation, hvor eleven lærer mest er, når barnet er i kontakt med sig selv og med underviseren.

Den specielle vinkel, lærerne har på det pædagogiske arbejde, kan klart styrke den socialpædagogiske indsats, der var udgangspunkt for anbringelsen af barnet. Faglig afgrænsning, målrettethed og

klarhed om valg af relevante midler for at nå målene er nødvendigt og et vigtigt supplement til behandlingsarbejdet i øvrigt.

Imidlertid er det helt afgørende for, at Æblegårdens behandlingsarbejde, der ses i et holistisk perspektiv, kan bære igennem med succes, at de to faggruppers særlige kvaliteter samstemmes til et hele uden at deres specifikke særpræg udviskes.

Denne arbejdsform er med til at fremme elevernes tilegnelse af kundskaber, færdigheder, arbejdsmetoder og udtryksformer, der er medvirkende til at udvikle den enkelte elev personligt og fagligt. Arbejdsformen er meningsfuld for eleverne, der umiddelbart ser anvendelsesmulighederne for det lærte stof i en praksissammenhæng, hvilket er stærkt motiverende og legitimerer det mere formelle, teoretiske stof, som fagene indeholder som pensum.

Socialpædagogernes fokusering på levegruppen, interaktionsmåder, konfliktløsningsprincipper og helhedsorientering vil være væsentlige bidrag til det undervisningsarbejde, lærere traditionelt udfører. Samspillet mellem de to faggruppers pædagogiske forståelse er en nødvendig forudsætning for, at det helhedsorienterede behandlingsarbejde kan lykkes.

Facts om den interne skole

Undervisningens rammer

Ugen er delt op i moduler. Mandag til torsdag er der 3 moduler dagligt af 2 klokketimer og fredagene er tilrettelagt som temadage. Den daglige undervisning foregår i små hold med individuelt arbejde. Elevernes opgaver er primært lukkede og yderst strukturerede for at undervisningen bliver konstruktiv. Alle skoleopgaver tilstræbes at være på elevens niveau, så de dermed opnår en følelse af succes og lyst til at udvikle sig fagligt. Det er vigtigt for Æblegårdens elevgruppe, at undervisningen finder sted i velkendte omgivelser med struktur og faste rutiner. Det er altafgørende for eleverne at vide, hvad de skal og hvilke voksne de skal være sammen med. Små ændringer i deres hverdag kan medføre at de bliver bange og nervøse. De går i baglås og dermed skabes modstand mod undervisning. Derfor er et væsentligt omdrejningspunkt i Æblegårdens miljø, at tidspunkter og aftaler er noget alle overholder, dvs. struktur og forudsigelighed. Lærere og pædagoger tilstræber at gøre hele undervisningsmiljøet så trygt og genkendeligt for eleverne som muligt. Den ydre styring skaber tryghed til den indre ro og bearbejdelse. Dette fremmer elevernes evne til at koncentrere sig og giver mulighed for fordybelse.

Hovedparten af elevernes undervisning er voksenstyrede opgaver. I takt med elevernes modning og faglige fremskridt øges graden af åbne opgaver og muligheder for medbestemmelse.

Skolens fysiske rammer

Skolepavillonen har to lokaler, som fungerer som undervisningsrum. Det store lokale er indrettet som et klasselokale med borde, stole og undervisningstavle. Desuden er der IT-afsnit, læsehjørne og et område, hvor eleven kan sidde afskærmet fra de andre. Det mindre lokale bliver primært brugt som bibliotek/av-rum samt koncentrationsrum.

Sløjdlokalet ligger i Æblegårdens værksted, hvor de relevante maskiner og værktøj findes. Eleverne har deres egen høvlebænk, hvor de står og arbejder med deres opgaver. Små reparationer og vedligeholdelsesopgaver indgår i sløjdundervisningen.

Natur-og tekniklokalet befinder sig i stalden, hvor der undervises tæt på natur og dyr. Landbruget er en del af undervisningen, og vi bruger de omgivelser, der er på Æblegården. f.eks. har vi et

naturområde på marken, hvor der undervises i natur og teknik. På samme måde er køkkenhaven inddraget.

Billedkunstlokalet er det kreative hjørne af Æblegården, hvor der er plads til mange kreative og skabende udfoldelser. Det er indrettet, så eleverne bliver inspireret og udfordret og får lyst til at udtrykke sig på nye måder.

Pauserne/frikvarterer bliver brugt på legepladsen og udeaktiviteter, fodbold, basket.

Årsplan

Undervisningen er fordelt på 40 undervisningsuger. Her laves sommer og vinter skemaer. Der er indlagt temauger i hvert skoleår, temadage fordelt på hele året og en trimdag før efterårsferien. Ekskursioner fordeles på året alt efter elevgruppens behov og den enkelte elevs udvikling. 1- 2 gange årligt tager vi på lejr- og behandlingsture.

Underviserne udarbejder hvert år målsætning for den enkelte elev, så de opfylder folkeskolens Fælles Mål for den enkelte elev.

På Æblegården tilrettelægges undervisningen altid så den tilgodeser den enkelte elevs målsætning og behandlingsbehov.

Den overordnede årsplan tilrettelægges af Æblegårdens ledelse.

Timefordelingsplan

De obligatoriske timer i forhold til elevernes klassetrin er fordelt på undervisningsuger.

Planlægning sker i samarbejde mellem ledelse og undervisere. Indhold og metodevalg varetages af underviserne. Fritagelse for enkelte skolefag afgøres af ledelsen.

Fag

Æblegården opfylder folkeskolelovens krav om undervisning i alle fag. Med udgangspunkt i Folkeskolelovens § 20 stk. 2 tages forbehold for dispensationer i enkelte fag samt ændringer i timenormeringen. Dette sker i overensstemmelse med Undervisningsministeriets gældende regler om dispensation.

Metoder

Undervisningsmetoder vælges ud fra elevernes standpunkt og i overensstemmelse med deres personlige udvikling samt Æblegårdens behandlingsplaner- og strategier.

Der arbejdes blandt andet i lærebogssystemer. Der laves altid en individuel vurdering af eleven, før bøger og metoder vælges. Undervisningen tilrettelægges, udføres og evalueres herefter. Evaluering bruges til ny tilrettelæggelse og eventuel revidering af mål.

Prøveafholdelse

Afgangseksamen foregår på Bøgehøjskolen. Indholdet i undervisningen koordineres i et samarbejde mellem Æblegården og Bøgehøjskolen for at muliggøre et fælles pensum. Det er Æblegårdens undervisere, der varetager undervisningen.

Læseplaner

Læseplaner for den enkelte elev er med udgangspunkt i Fælles Mål fra Undervisningsministeriet. Der udarbejdes en speciel observations- og afdækningsrapport for hver ny elev, der viser både de personlige problemer og aktuelle behandlings- og undervisningsbehov.

Når eleven begynder at føle sig tryk ved stedet, starter de voksne den egentlige faglige undervisning efter det specielt udarbejdede undervisningsskema.

Logbog/portfolie

Hver elev har en logbog/portfolie, hvor det daglige arbejde, temaer og fagbøger er beskrevet. Den indeholder også den enkelte elevs grundlag og forudsætninger for undervisning samt målsætning og færdigarbejdet materiale.

Hjælpe midler

Undervisningen er tilrettelagt individuelt og de praktiske hjælpemidler udvælges efter den måde eleven lærer bedst på. Andre hjælpemidler som hyppigt bliver brugt er vores læserum, afskærmning, koncentrationsrum, kugleramme, IT og andre basale ting.

Tests

Hvert halvår i juni og december testes alle Æblegårdens elever i en dansktest ST og en matematiktest RM. Disse prøver udgives af Dansk Psykologisk Forlag og er en væsentlig faktor i elevens videre målsætning. Disse test giver et billede af elevens nuværende status. Ud fra testene kan vi se, om eleven har rykket sig fagligt, og hvordan indfaldsvinklen skal være det næste halve år. Testene bruges også til beskrivelse af elevens standpunkter i statusrapporten for skoleåret. Denne statusrapport vedlægges behandlingsrapporten til elevernes hjemkommune.

PPR-samarbejde

Æblegårdens skole er tilknyttet PPR i Ringe. To elever testes årligt af en psykolog, og der udarbejdes slutrapport af 10.kl.'s elever. En gang årligt fremsendes Æblegårdens statusrapport for den interne skole og behandlingsrapporten til PPR, der udarbejder indstilling til specialundervisningen § 20 stk. 2 til Fyns Amt.

Tilsynet med undervisningen varetages af den ledende skolepsykolog Jens P. Sigaard.

Skolekonceptet er udarbejdet af leder Inge Lærke med baggrund i beskrivelserne fra opstarten og en opsamling af Æblegårdens pædagogiske praksis gennem årene siden 1980.

I tilblivningsprocessen er underviserne blevet interviewet og seminarielektor Bendt Lærke har formuleret enkeltafsnit. Medarbejdergruppen og bestyrelsen har bidraget med tilbagemeldinger.

Konsulentvirksomhed Eliina har været tilknyttet opgaven og fungeret som sparringspartner.

Æblegården den 11. oktober 2006

Inge Lærke
Forstander